

સંશોધન અને તાલીમ સહાયક પરીક્ષા - 2024
PART - 2 (SAMAJIK VIGYAN)

પરીક્ષાની તારીખ: ૦૮/૧૨/૨૦૨૪

પરીક્ષાનો સમય: સવારે ૧૫:૦૦ થી ૧૭:૦૦

પરીક્ષાર્થીનો બેઠક ક્રમાંક

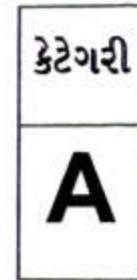
____

પરીક્ષાનો બ્લોક નંબર

____

પરીક્ષાર્થીની સહી

____

SEAL SEAL SEAL SEAL SEAL
SAMAJIK VIGYAN
PAPER-2
 SEAL SEAL SEAL SEAL SEAL

પરીક્ષાર્થીઓ માટે અગત્યની સૂચનાઓ				
(1)	તમને કહેવામાં ન આવે ત્યાં સુધી પ્રશ્ન પુસ્તિકા ભોલવી નહીં.			
(2)	મોબાઇલ ફોન, ટેલિફોન, સ્માર્ટ વોય, પેજર, સ્પાય કેમેરા, લેડ ફોન કે અન્ય વીજાઓ ઉપકરણો હોવાનું જરૂરી નથી. પરીક્ષાર્થીને ગેરલાયક ગણવામાં આવશે.			
(3)	ચાલુ પરીક્ષા દરમાન અંદરોઅંદર વાતચીત કરવી, અવાજ કરવો કે સુપરવાઈજરની સૂચનાઓનું ઉલ્લંઘન કરતું તે ગેરશિશતા ગણવાશે.			
(4)	પરીક્ષા શરૂ થયેથી પૂરી થાય તે દરમાન પરીક્ષાર્થીએ પરીક્ષા બંદ છોડવાની મનાઈ છે.			
(5)	પ્રશ્નપત્ર મળે કે તરત જ ઉત્તરપત્ર (OMR SHEET) માં નિયત કરેલ જગ્યાએ પોતાનો બેઠક નંબર સ્વરૂપ અક્ષરો લખવો.			
(6)	ઉત્તરપત્ર (OMR SHEET) માં નિયત જગ્યા સિવાપણીય પરીક્ષાર્થીએ પોતાનો બેઠક ક્રમાંક લખવો નહીં તથા પોતાની આગવી ઓણખ છતી થાય તેવી નામ સહિતની અન્ય કોઈ પણ પ્રકારની નિશાની કરવાની સાથ મનાઈ છે. તેમ છતાં પણ કોઈ પણ નિશાની કે ઓણખ માલૂમ પદરો તો તેને સંપર્ક ગેરશિશત ગણવામાં આવશે અને પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ગણવામાં આવશે.			
(7)	ઉત્તરપત્ર (OMR SHEET) ના પ્રમાણપત્રમાં પરીક્ષાર્થીએ પરીક્ષા તથા સુપરવાઈજર બંનેની સહી ફરજાપાત છે. બંનેની સહી વિનાના ઉત્તરપત્ર (OMR SHEET) નું મુલ્યાંકન થશે નહીં. જેથી ઉમેદવારે સુપરવાઈજરશ્રીની સહી અવસ્થ મેળવી લેવી.			
(8)	પરીક્ષાર્થીએ બ્લ્યુલોક બોલપોઠન્ટ પેનનો ઉપયોગ કરી શકાશે. અન્ય શાહીકે પેન કે પેનિલ તથા સંકેદ શાહીનો ઉપયોગ કરી શકાશે નહીં.			
(9)	પ્રશ્નપત્રની પુસ્તિકામાં કે પ્રશ્નના જવાબ આગળ કોઈપણ પ્રકારની નિશાની કરવી નહીં.			
(10)	આ કસોટી પત્રમાં કુલ -100 પ્રશ્નો છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો ઉત્તર A, B, C અને D પૈકી કોઈ એક છે. દરેક પ્રશ્ન માટે ચાર વિકલ્પો આપવામાં આવેલ છે. તમારે બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવાના છે. ઉદાહરણ તરીકે : ગુજરાતનું પાટનગર કયું છે? (A) અમદાવાદ (B) ગાંધીનગર (C) વડ્નગર (D) પાટણ			
	અહીં જવાબ (B) ગાંધીનગર જવાબ સાચો છોય, OMR SHEET માં વિકલ્પ (B) નું વર્ણિ ધૂટવાનું (Encode) કરવાનું થાય.			
(11)	પ્રત્યેક સાચા જવાબદીક ૧ (એક) ગુણ મળવાપત્ર થશે. માઈનસ માર્કીંગ સિસ્ટમ નથી. (NO NEGATIVE MARKING SYSTEM)			
(12)	છેક્ઝક્ઝાળા જવાબ તથા એકથી વધારે વિકલ્પમાં આપેલ જવાબ તથા બેઠક રેબજર કે રબજર કે વાઈટનર (સંકેદ શાહી) નો ઉપયોગ કરી બદલાવેલ જવાબ માટેના ગુણ મળવાપત્ર નથી.			
(13)	પરીક્ષા પૂરી થયા બાદ ઉત્તરપત્ર (OMR SHEET) બ્લોક સુપરવાઈજરને પરત કર્યા બાદ વર્ગખંડ છોડવાનો રહેશે. તેમ કરવામાં કસુર થયેથી શિસ્ત અંગના પગલાં ગણી પરીક્ષા માટે જે તે ઉમેદવારને ગેરલાયક કેરવામાં આવશે.			
(14)	આ પરીક્ષા માટેનો સમય ૧૨૦ મિનિટનો છે.			

૨૬ કામ માટેનું પેઇજ

- (1) પૂજા માચીન ભારતમાં શિક્ષણ આપતી ક વિદ્યાપીઠની મુલાકાત લેવા જરૂર છે. ત્યાં તેણે એક દિવાલ પર લખાણ વાંચ્યુ કે, 'પાણિની, ચાષક્ય, જીવક વગેરે આ જ શિક્ષણ સંસ્થામાંથી ઘ્યાતિ પામ્યા છે.' પૂજા કઈ વિદ્યાપીઠની મુલાકાતે હશે?

(A) તકશિલા (B) નાલંદા (C) વલભી (D) વિકમશીલા

(2) ભારતમાંથી મળી આવેલ માચીન ગુફાઓ સંબંધિત નીચે પૈકી કૃષુ વિધાન યોગ્ય નથી?

(A) કુરનુલની ગુફામાંથી રાખનાં અવશેષો મળ્યા હતા.

(B) ગુફા એ આદિમાનવના રહેઠાણ માટેનું સ્થળ હતું.

(C) આદિમાનવ ગુફાઓમાં રહી લોખંડનાં ઓજારો બનાવતો હતો.

(D) આદિમાનવોએ ગુફાઓમાં ભીતચિત્રો દોર્યા હતા.

(3) પૃથ્વીની સપાટીથી આશરે 130 કિમીની ઊંચાઈ પછી કયા વાયુનું અસ્થિત્વ હોય છે?

(A) ઓક્સિજન (B) હાઇડ્રોજન (C) નાઇટ્રોજન (D) કાર્બન ડાયોક્સાઇડ

(4) અપૂર્વ અને દ્વારકેશ ભારતમાં આવેલ વિખ્યાયલ પર્વતની વાત કરી રહ્યા છે. આ પર્વતનું વર્ગીકરણ કરતી વખતે તેને કયા વિભાગમાં મૂકવામાં આવે છે?

(A) અવશિષ્ટ પર્વત (B) જવાળામુખી પર્વત (C) ગેડ પર્વત (D) ખંડ પર્વત

(5) જૂનાગઢમાં ગિરનાર પર્વત તરફ દામોદર કુંડ જતાં મળી આવેલ શિવાલેખમાંથી નીચેનામાંથી કઈ વિગત દર્શાવવામાં આવી છે?

(A) અશોક દ્વારા બૌદ્ધ ધર્મ અંગીકાર કરવામાં આવ્યો તેની વિગત

(B) કલિંગના યુદ્ધમાં માર્યા ગયેલ લોકો માટે સહાનુભૂતિની વિગત

(C) કલિંગ સાથેના યુદ્ધમાં અશોકની મનોદશાની વિગત

(D) સુદર્શન તળાવમાંથી સિંચાઈ માટે કાઢવામાં આવેલ નહેરોની વિગત

(6) સાંસ્કૃતિક નકશામાં કયા પ્રકારનાં નકશાનો સમાવેશ થતો નથી?

(A) રાજકીય નકશા (B) ભૂપુરણા નકશા

(C) ઐતિહાસિક નકશા (D) ઔદ્યોગિક નકશા

(7) 'સામાન્ય રીતે 1 કિમીની ઉંડાઈએ જતા આશરે 30° સેલ્સિયસ તાપમાનનો વધારો થાય છે.' આ વિધાન કયા આવરણને લાગુ પડે છે?

(A) જલાવરણ (B) મૃદાવરણ

(C) વાતાવરણ (D) જવાવરણ

(8) ગ્રામસભા સંદર્ભે નીચે પૈકી કૃષુ વિધાન યોગ્ય નથી?

(A) ગામમાં રહેતા પુખ્ત વયનાં બધા જ વ્યક્તિ ગ્રામસભાના સત્ય.

(B) વર્ધમાં ઓછામાં ઓછા બે વખત ગ્રામસભા યોજવી ફરજિયાત છે.

(C) ગ્રામસભાના અધ્યક્ષ તલાટી હોય છે.

(D) ગ્રામસભા એટલે ગામની ધારાસભા

- (9) ઉખ કટિબંધીય પાનખર જંગલોમાં કયા પ્રકારનાં વૃક્ષો જોવા મળે છે ?
 (A) સાગ, સાલ, વાંસ, મહુડો (B) સાગ, મહોગની, નેતર, રોજવુડ
 (C) નેતર, બાવળ, ચીડ, દેવદાર (D) સુંદરી, પાઈન, દેવદાર, સાગ

(10) વિજયનગર સાઝાજ્યમાં શાસન કરતા વંશો સંદર્ભે નીચે પૈકી ક્યો વિકલ્પ યોગ્ય છે ?
 (A) સંગમ વંશ, સાલુવ વંશ, ગુલામ વંશ, તુલુવ વંશ
 (B) સંગમ વંશ, સાલુવ વંશ, તુલુવ વંશ, અરવિઠ વંશ
 (C) સાલુ વંશ, ખલજ વંશ, ગુલામ વંશ, તુલુવ વંશ
 (D) સાલુ વંશ, તુગલક વંશ, તુલુવ વંશ, ગુલામ વંશ

(11) અહોમ રાજ્યમાં જે લોકો પાસે બળજબરીપૂર્વક શ્રમકાર્ય કરાવતું તે લોકોને કયા નામે ઓળખવામાં આવતા ?
 (A) ભાર હોતો (B) પાઈક (C) ખેલ (D) ચોયરસી

(12) 'અ' વિભાગ 'બ' વિભાગને યોગ્ય રીતે જોડો.
 'અ' 'બ'
 1. લક્ષ્માર હોળી a. તમિલનાડુ
 2. લાણેડી b. ઉત્તર પ્રદેશ
 3. પોંગલ c. પંજાબ
 (A) 1 - a, 2 - b, 3 - c (B) 1 - b, 2 - a, 3 - c
 (C) 1 - c, 2 - b, 3 - a (D) 1 - b, 2 - c, 3 - a

(13) પંજાબ : ખોખર જનજ્ઞતિ :: પદ્ધિમ હિમાલય :
 (A) અહોમ (B) બલોચ (C) ગઢી ગડરિયો (D) મીઠો

(14) નીચે આપેલ રાજ્યોમાંથી ક્યો વિકલ્પ વિધાન પરિષદ ધરાવતા રાજ્યો દર્શાવે છે ?
 (A) મહારાષ્ટ્ર, કશ્માટિક, તમિલનાડુ, કરેલ (B) ગુજરાત, બિહાર, પદ્ધિમ બંગાળ, મેઘાલય
 (C) મહારાષ્ટ્ર, તેલંગાણા, આંધ્રપ્રદેશ, ઉત્તરપ્રદેશ (D) મધ્યપ્રદેશ, ઓડિશા, પંજાબ, ત્રિપુરા

(15) મોઢેરાના સૂર્યમંદિર સંદર્ભ નીચે પૈકી કઈ બાબત બંધભેસતી નથી ?
 (A) આ મંદિરમાં સૂર્યની અગિયાર મૂર્તિઓ અંકિત થયેલી છે.
 (B) તે સોલંકી યુગના રાજવી ભીમદેવ પ્રથમના શાસનકાળમાં બંધાપેલ હતુ.
 (C) સૂર્યનું પહેલું કિરણ સૂર્યમતિમાનાં મુકુટની મધ્યના મણિ પર પડે છે.
 (D) આ મંદિરના જળહુંડની આજુબાજુ નાના-નાના 108 મંદિરો આવેલા છે.

(16) રાજ્યસ્થાનમાં નીચે પૈકી કઈ ચિત્ર શૈલી જોવા મળતી નથી ?
 (A) મારવાડ (B) ઉદયપુર
 (C) કોટા (D) મેવાડ

- (22) સરકાર દ્વારા કેટલાંક વિસ્તારોમાં બનાવવામાં આવેલ 'સ્પેશિયલ ઈન્ડસ્ટ્રિયલ ઝોન' સંદર્ભે સરકારી મદદ અંગેની કઈ બાબત સાચી છે?
- (A) પાંચ વર્ષ સુધી સરકાર દ્વારા માનવ શ્રમની મદદ પૂરી પાડવામાં આવે છે.
 - (B) કેટલાક સમય સુધી જુદા-જુદા કરવેરામાંથી મુક્તિ આપવામાં આવે છે.
 - (C) એક વર્ષ સુધી ઉદ્ઘોગ માટેની સુવિધાઓ મફત પૂરી પાડવામાં આવે છે.
 - (D) 99 વર્ષનાં ભાડા પહેલી મફતમાં જમીન આપવામાં આવે છે.
- (23) શિવાંશ સંસાધનોના પ્રકારને ઉદાહરણ સાથે જોડવામાં મુશ્કેલી અનુભવે છે. તેની મદદ કરો.
‘અ’	‘બ’
a. સર્વસુલભ સંસાધન	1. ગ્રેલસો
b. સામાન્ય સુલભ સંસાધન	2. કાપોલાઈટ ખનીજ
c. વિરલ સંસાધન	3. ઓક્સિજન
d. એક્લ સંસાધન	4. ગોચર ભૂમિ
- (A) a - 2, b - 1, c - 3, d - 4
 - (B) a - 2, b - 3, c - 1, d - 4
 - (C) a - 3 b - 2, c - 4, d - 1
 - (D) a - 3, b - 4, c - 1, d - 2
- (24) ભારતમાં પડોશી દેશો સંદર્ભે કઈ જોડ અયોગ્ય છે?
(A) ભૂતાન - ઉત્તર - પૂર્વ	(B) બાંગલાદેશ - પૂર્વ
(C) ભ્યાનમાર - પશ્ચિમ	(D) ચીન - ઉત્તર - પૂર્વ
- (25) કાંતિકારી ચણવળો સાથે સંકળાયેલ ઘટનાઓ સંદર્ભે નીચે પેકી કઈ બાબત યોગ્ય નથી?
- (A) અરવિંદ ઘોથે 'નવશક્તિ' પુસ્તકમાં કાંતિની યોજના આલેખી.
 - (B) ભારતમાં કાંતિકારી પ્રવૃત્તિની શરૂઆત વાસુદેવ ફડકેએ કરી.
 - (C) ચુજાતમાં સશસ્ત્ર કાંતિની ભૂમિકા તૈયાર કરનાર સર્વ પ્રથમ નેતા શ્રી અરવિંદ ઘોખ હતા.
 - (D) ચાંદોદ પાસે વિદ્યાલયની સ્થાપના કરાઈ.
- (26) મેધાલય અને અરૂપાચલ પ્રદેશની વડી અદાલત ક્યા રાજ્યમાં આવેલી છે?
(A) મેધાલય	(B) અસમ	(C) મણિપુર	(D) અરૂપાચલ પ્રદેશ
- (27) નીચે આપેલા રાજ્યોને દિક્ષિષાથી ઉત્તર દિશાનાં કંમમાં ગોઠવો.
- (A) હિમાચલ પ્રદેશ, હરિયાણા, મધ્ય પ્રદેશ, તેલંગાણા, આંધ્ર પ્રદેશ
 - (B) તેલંગાણા, આંધ્ર પ્રદેશ, મધ્ય પ્રદેશ, હિમાચલ પ્રદેશ, હરિયાણા
 - (C) આંધ્ર પ્રદેશ, તેલંગાણા, મધ્ય પ્રદેશ, હરિયાણા, હિમાચલ પ્રદેશ
 - (D) આંધ્ર પ્રદેશ, તેલંગાણા, મધ્ય પ્રદેશ, હિમાચલ પ્રદેશ, હરિયાણા

(28) 'અ' વિભાગમાં આપેલ સંસ્થાઓનાં અંગેજ ટૂકાકરી તથા 'બ' વિભાગમાં આપેલ નામને યોગ્ય રીતે જોડી ઉત્તર આપો.

'અ'

- a. IMF
- b. FAO
- c. ILO
- d. UNESCO

'બ'

- 1. આંતરરાષ્ટ્રીય ખાદ્ય અને કૃષિ સંસ્થા
- 2. શૈક્ષણિક - વૈજ્ઞાનિક અને સાંસ્કૃતિક સંસ્થા
- 3. આંતરરાષ્ટ્રીય બેન્ક તથા નાણા બંડોળ
- 4. આંતરરાષ્ટ્રી મજદૂર સંસ્થા

(A) a - 4, b - 1, c - 2, d - 3

(B) a - 3, b - 2, c - 1, d - 4

(C) a - 2 b - 3, c - 4, d - 1

(D) a - 3, b - 1, c - 4, d - 2

(29) રાજ્યનીતિનાં માર્ગદર્શન સિદ્ધાંતો સંદર્ભે ક્યું વિધાન બંધબેસ્તુ નથી?

(A) તેનો સમાવેશ બંધારણનાં ચોથા ભાગમાં કરવામાં આવ્યો છે.

(B) તેનો અમલ કરવા રાજ્ય સરકારો બંધાપેલ નથી.

(C) તેનો અમલ કરવાની જોગવાઈ બંધારણમાં નથી.

(D) તેનાં દ્વારા આપણને કાનૂની અધિકારો પ્રાપ્ત થાય છે.

(30) ખડક સંદર્ભે નીચે પૈકી ક્યું વિધાન સુસંગત નથી?

(A) તે છિદ્રાળુ - અછિદ્રાળુ હોઈ શકે છે.

(B) નિર્મિણ પ્રક્રિયાનાં આધારે તેનાં ત્રણ વિભાગ પડે છે.

(C) તે હંમેશા નક્કર હોય છે.

(D) એક કે તેથી વધુ ખનીજોનાં બનેલા સંગઠિત પદાર્થ હોય છે.

(31) લેટેરાઇટ જમીનને બીજા કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે?

(A) પીટ પ્રકારની જમીન

(B) રેગુર જમીન

(C) પડખાઉ જમીન

(D) પર્વતીય જમીન

(32) મહાબલી પુરમ : તમિલનાડુ : : પણ્ડકલ :

(A) મધ્ય પ્રદેશ

(B) ઓડિશા

(C) ઉત્તર પ્રદેશ

(D) કશ્મીરિક

(33) દેશનાં સંગ્રહાલયો અને રાજ્યો સંદર્ભે કઈ જોડ યોગ્ય નથી?

(A) સાલારગંજ સંગ્રહાલય : પાંચાંબ બંગાળ

(B) શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય ગ્રંથાલય : ગુજરાત

(C) રાષ્ટ્રીય માનવ સંગ્રહાલય : મધ્યપ્રદેશ

(D) રાષ્ટ્રીય સંગ્રહાલય : દિલ્હી

(34) મને ઓળખો :

- મને ભારતીય રસાયણ શાસ્ત્રના આચાર્ય માનવમાં આવે છે.

- મે 'રસ રનાકર' અને 'આરોગ્ય મંજરી' જેવા ગ્રંથો લખ્યા છે.

(A) ચરક

(B) સુશ્રુત

(C) નાગાર્જુન

(D) વાઙ્મણ

(35) 'અ' વિભાગમાં આપેલ વિગતોને 'બ' વિભાગ સાથે જોડી ઉત્તર આપો.

'અ'	'બ'
a. દક્ષી	1. હર્ષચરિત
b. બાણભક્ત	2. દશકુમાર ચરિત
c. ભવભૂતિ	3. મુદ્રારાક્ષસ
d. વિશાખદાત	4. ઉત્તર રામચરિત
(A) a - 2, b - 3, c - 1, d - 4	(B) a - 3, b - 1, c - 2, d - 4
(C) a - 3 b - 4, c - 2, d - 1	(D) a - 2, b - 1, c - 4, d - 3

(36) 'ગોપુરમુ' સંદર્ભે નીચે પૈકી કૃયુ વિધાન યોગ્ય નથી?

- (A) મંદિરોનું પ્રવેશદ્વાર છે.
- (B) તેને ગુજરાતમાં 'ગાભારો' કહે છે.
- (C) તે અધ્યગોળાકાર હોય છે.
- (D) તેના નીચેનાં બે માળને ઉધ્વકાર બનાવવામાં આવે છે.

(37) કિશનને મેળામાં જવુ ખૂબ ગમે છે. નીચે મુજબના મેળામાં જવા માટે તે ક્યા જિલ્લામાં જશે?

'અ'	'બ'
a. નકળંગનો મેળો	1. દાહોદ
b. ભીરા દાતારનો મેળો	2. છોટા ઉદ્દેપુર
c. ગોળ ગઢેડાનો મેળો	3. ભાવનગર
d. ભાંગુરિયાનો મેળો	4. મહેસાણા
(A) a - 2, b - 1, c - 4, d - 3	
(B) a - 2, b - 3, c - 4, d - 1	
(C) a - 4 b - 2, c - 3, d - 1	
(D) a - 3, b - 4, c - 1, d - 2	

(38) નૃત્ય અને નૃત્યાંગના સંદર્ભે નીચે પૈકી કઈ જોડ યોગ્ય નથી?

- (A) કથક : યામિની રેડી
- (B) ભરત નાદ્યમુ : વૈજ્ઞાંતી માલા
- (C) કુચીપુડી : શોભા નાયડુ
- (D) મણિપુરી : નયના જવેરી

(39) વર્ગાંડમાં 'જળઝોતો' વિશે વિધાથીઓની ચર્ચા દરમિયાન રજૂ થયેલું કૃયુ વિધાન યોગ્ય નથી?

- (A) વિશ્વધા : ભૂમિગત જળનો જથ્થો મર્યાદિત છે.
- (B) શેતા : જળ સંસારના મુખ્ય ઝોત વૃદ્ધિ છે.
- (C) અપૂર્વ : પૂર્ણ જળનો મુખ્ય ઝોત નદીઓ છે.
- (D) પ્રાર્થના : ભૂમિગત જળનો સૌથી વધુ ઉપયોગ સિંચાઈ માટે ધાર્ય છે.

- (40) વિશ્વ બેંકના - 2004 નાં અહેવાલ મુજબ માથાઈઠ આવક કેટલા ડોલરથી ઓછી હોય તો તે વિકાસશીલ દેશ કહેવાય ?
 (A) 480 (B) 250 (C) 520 (D) 735

(41) વિષયવસ્તુ - અધ્યાપન કરાવવા માટે તમારે યોગ્ય પદ્ધતિ પસંદ કરવી છે. નીચે પૈકી કઈ બાબતને સૌથી વધુ નિર્ણયક ગણશો ?
 (A) અભ્યાસક્રમ (B) વર્ગખંડ પર્યાવરણ
 (C) વિદ્યાર્થીઓનું વયજીરૂઢ (D) ઉપલબ્ધ સંસાપનો

(42) એક શિક્ષક વર્ગખંડમાં વિદ્યાર્થીઓને ભૂતકાળીન ઘટનાઓનું વાસ્તવિક દર્શન કરાવવા માટે જૂના સમયના સિક્કા, ટીકીટ વગેરે સામગ્રીઓ સાથે વિષયવસ્તુની કમબદ્ધ રજૂઆત કરે છે. તો તેણે કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કર્યો કહેવાય ?
 (A) નિર્દર્શન (B) પ્રદર્શન
 (C) અવલોકન (D) આધાર

(43) ભૂગોળ શિક્ષણ માટેની વિશિષ્ટ પદ્ધતિ કઈ છે ?
 (A) પ્રાદેશિક પદ્ધતિ (B) નિર્દર્શન પદ્ધતિ (C) ચર્ચા પદ્ધતિ (D) મોક પદ્ધતિ

(44) નિર્દર્શન પદ્ધતિ સંદર્ભે નીચે પૈકી કઈ વિગત યોગ્ય નથી ?
 (A) શિક્ષક દ્વારા થતી પ્રયોગ, પ્રવૃત્તિ કે સામગ્રીની રજૂઆત.
 (B) વર્ગમાં વિદ્યાર્થીઓની વધુ સંખ્યા હોય ત્યારે પણ ઉપયોગી
 (C) બધી જ બુદ્ધિકષાનાં વિદ્યાર્થીઓનું સર્કિય જોડાણ
 (D) શિક્ષક પોતે પ્રવૃત્તિ કે નિર્દર્શન કરી પ્રશ્નોત્તરી કરી છે.

(45) એક શિક્ષક વર્ગખંડમાં નકશાનાં મ્રકારો સમજાવી રહ્યા છે. તેઓ માપને ધ્યાનમાં લઈને નકશાનાં મ્રકારો સજાવતા વખતે નીચે પૈકી કયા મ્રકાર સમજાવશે ?
 1. સર્વે માટેના નકશા 2. નકશાપોથીનાં નકશા 3. જમીનનાં નકશા 4. હવામાન નકશા
 (A) 1 અને 3 (B) 1 અને 2 (C) 2 અને 3 (D) 3 અને 4

(46) સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયના પેપરમાં વિદ્યાર્થીઓ તાર્કિક અને કમબદ્ધ રીતે પોતાના વિચારો રજૂ કરે છે. નીચેનામાંથી કયા મ્રકારના પ્રશ્નોમાં તેનો સમાવેશ કરીશકાય ?
 (A) ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (B) નિબંધ મ્રકારના પ્રશ્નો (C) હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (D) અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો

(47) નીચે પૈકી કઈ પદ્ધતિ રાજ્યનાં શાસ્ત્રના શિક્ષણ માટેની વિશિષ્ટ પદ્ધતિ છે ?
 (A) નિર્દર્શન પદ્ધતિ (B) મોક પદ્ધતિ (C) પ્રાદેશિક પદ્ધતિ (D) ચર્ચા પદ્ધતિ

(48) મને ઓળખો.
 • મારા અધ્યાપન દરમિયાન તમામ અધ્યાપન કીશલ્યોનું સંકલિત ઉપયોજન કરવામાં આવે છે.
 • મને સંક્રિયા અધ્યાપન પણ કહેવામાં આવે છે.
 (A) માઈકો ટીવીંગ (B) સેટુ પાઠ (C) સિન્યુલેશન (D) પરિચય પાઠ

- (49) કોઈ સંસ્થાનું હુબહુ ચિત્ર વર્ગખંડમાં ઊભુ કરીને તે સંસ્થા વિશે અધ્યાપન કરાવવામાં આવે તે પદ્ધતિ એટલે...
 (A) સંવાદ પદ્ધતિ (B) નાટ્યકારણ પદ્ધતિ (C) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ (D) મોક પદ્ધતિ
- (50) નીચે પૈકી કયો પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનો સિદ્ધાંત નથી ?
 (A) પુનરાવર્તનનો સિદ્ધાંત (B) અનુભવનો સિદ્ધાંત
 (C) ઉપયોગિતાનો સિદ્ધાંત (D) હેતુનો સિદ્ધાંત
- (51) કિયા દ્વારા શિક્ષણનો વિચાર એ રજૂ કર્યો અને તેને વૈજ્ઞાનિક સ્વરૂપ આપી પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ તરીકે ઓળખ એ આપી.
 (A) સ્ટીવન્સન, બેલાઈ (B) જહોન ડ્વૂર્ટ, વિલિયમ ક્લિપેટ્રિક
 (C) વિલિયમ ક્લિપેટ્રિક, જહોન ડ્વૂર્ટ (D) જહોન ડ્વૂર્ટ, સ્ટીવન્સન
- (52) સમયરેખા સંદર્ભે કઈ બાબત યોગ્ય નથી ?
 (A) સમયરેખા જુદા - જુદા આકારની બનાવી શકાય છે. •
 (B) સમયરેખામાં પ્રતીકોનો ઉપયોગ કરી શકાતો નથી.
 (C) સમયરેખામાં આલેખ પ્રકારની સમયરેખા હોય છે.
 (D) સમયરેખામાં ડાબી બાજુએ ચોક્કસ પ્રમાણમાપને ધ્યાને રાખી સાલ નોંધાય છે.
- (53) એક શિક્ષક વર્ગખંડમાં વિવિધ કારીગરોની કામગીરીનું દર્શય નાટક સાથે ભજવી સમજ આપે છે. આ કયા પ્રકારનો પ્રોજેક્ટ કહેવાય ?
 (A) વિશિષ્ટ શૈક્ષણિક પ્રોજેક્ટ (B) સર્જનાત્મક પ્રોજેક્ટ
 (C) સમસ્યાત્મક પ્રોજેક્ટ (D) દર્શકરણ પ્રકારનો પ્રોજેક્ટ
- (54) 'સમજ વિકસાવતા કઢીરૂપ શબ્દો કે સભસમૂહનો ઉપયોગ' આ ઘટક કયા કૌશલ્યનું છે ?
 (A) ઉત્તેજના - પરિવર્તન કૌશલ્ય (B) સ્પર્ધાકરણ કૌશલ્ય
 (C) પ્રશ્ન ઉંડાણ કૌશલ્ય (D) ઉદાહરણ કૌશલ્ય
- (55) શૈક્ષણિક હેતુઓની સંરચના કરવાથી કયો ફાયદો થતો નથી ?
 (A) વિષયવસ્તુને કેન્દ્રમાં રાખી શિક્ષણ આપી શકાય છે.
 (B) સમગ્ર શિક્ષણપ્રક્રિયાનું નિયમન કરી શકાય છે.
 (C) વર્તન - પરિવર્તનલક્ષી શિક્ષણ આપી શકાય છે.
 (D) અધ્યાપન પ્રક્રિયાનું મૂલ્યાંકન થઈ શકે.
- (56) શૈક્ષણિક હેતુઓ સંદર્ભે કઈ બાબત બંધનેસતી નથી ?
 (A) હેતુઓ કિયાની દિશા દર્શાવે છે. (B) હેતુઓ કિયા દ્વારા આવનાર પરિવર્તન દર્શાવે છે.
 (C) હેતુઓ પરિવર્તનશીલ હોય છે. (D) હેતુઓ અનુગામી હોય છે.
- (57) એશિયા ખંડનો સૌથી જૂનો અને લાંબો રોડ કયા રાજાના સમયમાં નિર્માણ પામ્યો હતો ?
 (A) વિઝ્ઞુગુપ્ત (B) અશોક (C) બિંદુસાર (D) ચંદ્રગુપ્ત મૌર્ય

- (58) ગુજરાતના વહીવટી તંત્રમાં હથીના સેનાના વડાને શું કેહવામાં આવતું હતું ?
 (A) મહાપિલૂપતિ (B) મહાબલા પિકૃત (C) મહાપતિહાર (D) મહાસંધિવિગ્રહક
- (59) ચીની મુસાફર યુઅન સ્વાંગ કયા સપ્રાટના સમયમાં ભારત આવ્યા હતા ?
 (A) સપ્રાટ અશોક (B) સપ્રાટ હર્ષવર્ધન (C) સપ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત (D) સપ્રાટ સમુદ્રગુપ્ત
- (60) કોના અંતરાયથી પૃથ્વી પર સૂર્યગ્રહણ જોવા મળે છે ?
 (A) બુધ (B) સૂર્ય (C) પૃથ્વી (D) ચંદ્ર
- (61) સમુદ્રસપાટીથી ઉચ્ચપદેશની ઊંચાઈ કેટલા મીટર સુધીની હોય છે ?
 (A) 160 મીટરથી વધુ (B) 180 મીટરથી વધુ
 (C) 170 મીટરથી વધુ (D) 190 મીટરથી વધુ
- (62) આબોહવા નક્કી કરવા માટે કેટલા વર્ધની સરેરાશ પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે ?
 (A) 30 વર્ષ (B) 25 વર્ષ (C) 35 વર્ષ (D) 40 વર્ષ
- (63) તમારા ગામને પાવનગ્રામ થોજનાનો લાભ ક્યારે મળી શકે ?
 (A) છેલ્લા પાંચ વર્ષમાં ગામમાં કોઈ ગુનો નોંધાયેલ ન હોય
 (B) 100 ટકા ગામ સાક્ષર હોય
 (C) છેલ્લા ત્રણ વર્ષમાં ગામમાં કોઈ ગુનો નોંધાયેલ ન હોય
 (D) 100 ટકા ગામમાં મતદાન થતું હોય
- (64) કઈ નદીઓએ બંગાળના ઉપસાગરમાં સુંદરવન નામના વિશાળ મુખન્યિકોણની રચના કરી છે ?
 (A) ગંગા અને યમુના (B) બ્રહ્મપુત્ર અને ગોદાવરી
 (C) બ્રહ્મપુત્ર અને યમુના (D) બ્રહ્મપુત્ર અને ગંગા
- (65) રાજ્યૂત યુગની શાસન વ્યવસ્થામાં મંત્રજ્ઞા અને રાજનીતિ કરવાનું કામ કોનું હતું ?
 (A) સત્યિવનું (B) નગરપતિનું (C) અમલદારનું (D) અમાત્યનું
- (66) નીચે આપેલ મુઘલ શાસકોમાંથી ખુર્રમ કયા શાસકનું હુલામણું નામ હતું ?
 (A) શાહજહાં (B) જહાંગીર (C) અકબર (D) ઔરંગજેબ
- (67) દિમનદી દ્વારા લાવવામાં આવેલ પદાર્થો જેવા કે નાના-મોટા ખડકો, રેતી અને કંકરા નિકેપિત થતાં તેના પ્રવાહ વચ્ચે કયા પ્રકારની ભૂમિ સ્વરૂપની રચના થાય છે ?
 (A) ઝ્રમલિન (B) ટાર્ન (C) પ્રસ્તર (D) તેલા
- (68) ગરમ મેળમા ઠંડો થઈ નક્કર થઈ જાય છે. આ પ્રકારે બનેલ ખડક કયા નામે ઓળખાય છે ?
 (A) જળકૃત ખડક (B) રૂપાંતરિત ખડક (C) પ્રસ્તર ખડક (D) અંનિકૃત ખડક
- (69) ગોલકોડાના શાસક પાસેથી ફરમાન મેળવી મછલીપદ્ધનમાં પોતાનું સ્થાન જમાવનાર પુરોપિયન પ્રજા કઈ હતી ?
 (A) અંગ્રેજ (B) ડિય (C) ફેન્ચ (D) તેનિશ

- (70) શ્યામજીકૃષ્ણ વર્મના કયા સાથી દારે પેરિસમાં સભાઓ ભરી અંગ્રેજુ દમનનો વિરોધ કર્યો હતો ?
 (A) સરદારસિંહ રાણી (B) મદનલાલ ઢીગરા
 (C) મેડમ ભીખાઈજી રુસ્તમ કામા (D) ડૉ. સત્યપાલ

(71) શેઠ સી. એન. વિધાલય અમદાવાદમાં શિક્ષકોની તાલીમ માટેનો અભ્યાસક્રમ શરૂ કરવા 'કલાશાળા'ની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી ?
 (A) ઈ.સ. 1851 (B) ઈ.સ. 1951 (C) ઈ.સ. 1855 (D) ઈ.સ. 1955

(72) હેઠાબાદના વિલીનીકરણમાં કોની ભૂમિકા મહત્વની રહી હતી ?
 (A) વી. પી. મેનન (B) ગાંધીજી (C) કનેયાલાલ મુનશી (D) શ્યામજીકૃષ્ણ વર્મા

(73) પવનગિર્જ ઉત્પન્ન કરનારા અગ્રણી દેશો કયા છે ?
 (A) બમ્બિ, પાકિસ્તાન, શ્રીલંકા (B) ચીન, વિયેતનામ, શ્રીલંકા
 (C) ભૂતાન, થાઇલેન્ડ, સા. આફિકા (D) જર્મની, યુ.એસ.આ. ટેન્માર્ક

(74) માનવીને જીતિ, ધર્મ, ભાષા કે રાષ્ટ્રીયતાના કોઈપણ ભેદભાવ વિના સંઘાન સાથે જીવન જીવવા માટે માનવ અધિકારોની ધોષણા કોના દ્વારા કરવામાં આવે છે ?
 (A) યુનેસ્કો (B) યુ.એફ.આ. (C) યુ.એસ.આ. (D) યુ.એન.

(75) ભારતે કેવું રાજ્ય બનવાનો સંકલ્પ કર્યો છે ?
 (A) કલ્યાણ રાજ્ય (B) શિક્ષિત રાજ્ય (C) રામરાજ્ય (D) સમૃધ્ય રાજ્ય

(76) વધુ વરસાદને કારણે તીવ્ર ધોવાણનાં કેન્દ્રોમાં કયા પ્રકારની જમીન તૈયાર થાય છે ?
 (A) કાંપની જમીન (B) પડખાઉ જમીન (C) રાતી જમીન (D) રણપ્રકારની જમીન

(77) વર્સેલ્સની સંઘિ - 1919 પ્રમાણે જર્મનીએ કઈ નદી આંતરરાષ્ટ્રીય જળમાર્ગ માટે ખુલ્લી મૂકી ?
 (A) વાલેર નદી (B) ગાર્શન નદી (C) રહાઈન નદી (D) લવાર નદી

(78) બંધારણની સંયુક્ત યાદીમાં કેટલા વિષયોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે ?
 (A) 97 (B) 66 (C) 47 (D) 67

(79) નીચેનામાંથી કયા દેશમાં પ્રમુખીય લોકશાહી શાસન વ્યવસ્થા છે ?
 (A) ભારત (B) જપાન (C) ગ્રેટબ્રિટન (D) અમેરિકા

(80) નીચેના પૈકી કઈ નદીનું બેસીન કેન્દ્ર કેરળ, કશ્મારિક અને તામિલનાડુમાં ફેલાયેલું છે ?
 (A) કાવેરી (B) કૃષ્ણ (C) ગોદાવરી (D) તાપી

(81) કયા રાજ્યમાં ઘરના પાછલા ભાગમાં પુકુર બનાવીને માછલાંનો ઉછેર કરવામાં આવે છે ?
 (A) બંગાળ (B) અસમ (C) મેધાલય (D) નાગાલેન્ડ

(82) ભારતીય બંધારણના કયા અનુયોદમાં નાગરિકની મૂળભૂત ફરજો દર્શાવી છે ?
 (A) અનુયોદ - 51 (ક) (B) અનુયોદ - 51 (જ)
 (C) અનુયોદ - 51 (બ) (D) અનુયોદ - 51 (ખ)

- (83) કાશ્મીરના ઈતિહાસને આલેખતો અત્યંત મહત્વપૂર્ણ ગ્રંથ ક્યો છે ?
 (A) પૃથ્વીરાજ રાસો (B) ગીત ગોવિંદ (C) કથાસરિતસાગર (D) રાજતરંગિશ્વી
- (84) આકાશી ગ્રહોની માનવીના ભવિષ્ય પર થતી અસરોનો સમાવેશ ક્યા ગ્રંથમાં કરવામાં આવ્યો છે ?
 (A) બૃહદ્રસ્તિતા (B) અધ્યાત્મગઢદ્ય (C) માનસાર (D) ભ્રાહ્મસિદ્ધાંત
- (85) વૈશ્વિક વારસામાં સ્થાન પામેલ એલિફન્ટાનું સ્થાનિક નામ શું રાખવામાં આવ્યું છે ?
 (A) શિવપુરી (B) ધારાપુરી (C) ગજપુરી (D) ધારાવી
- (86) રાતી જમીન ક્યા તત્ત્વની હાજરીને કારણે લાલ રંગની બને છે ?
 (A) ફેરિક ઓક્સાઈડ (B) મેગનેશિયમ (C) ફોસ્ફેટ (D) નાઇટ્રોજન
- (87) સામાજિક વિજાનના શિક્ષણ કાર્યમાં રોલ-પ્લે પ્રયુક્તિનો ઉપયોગ કરો છો ત્યારે ક્યો લાભ થતો નથી ?
 (A) વિષયવસ્તુ મૂર્તિ સ્વરૂપે આપી શકાય છે. (B) બધા એકમો આના દ્વારા શીખવી ન શકાય.
 (C) શિક્ષણ રસમય બને છે. (D) શિક્ષણકાર્ય રસમય બને છે.
- (88) પ્રશ્ન પ્રયુક્તિમાં નીચે આપેલ લક્ષણો પૈકી ક્યું લક્ષણ અયોગ્ય છે ?
 (A) પ્રશ્નો નિશ્ચિત ઉદ્દેશ્યોવાળા હોવા જોઈએ. (B) પ્રશ્નો કભિક અને સાતત્યવાળા હોવા જોઈએ.
 (C) શિક્ષકે કૌશલ્ય હસ્તગત ન કર્યું હોય. (D) પ્રશ્નો ભાષાની દર્શિએ યોગ્ય હોય
- (89) કોઈપણ એક ખ્યાલ રજૂ થાય તે અંગેના વિચારો બે-ત્રણ મિનિટમાં વિદ્યાર્થીઓ નોંધે, જીવિલ કોયડાઓ જીતે મગજ કુસીને ઉકેલે તે માટે નીચે પૈકી કઈ પ્રયુક્તિ ઉપયોગમાં લઈ શકાય ?
 (A) બ્રેઇન સ્ટોર્મ (B) મ્રોઝેક્ટ (C) સ્વ-અધ્યયન (D) પરિસંવાદ
- (90) વિદ્યાર્થીઓને કોઈ મુજિયમ, ફેક્ટરી, જંગલ કે ઐતિહાસિક સ્થળ પર લઈ જઈને તેના વિશે સમજ આપે તો શિક્ષકે નીચે પૈકી કઈ અધ્યાપન પદ્ધતિનો ઉપયોગ કર્યો ગણાય ?
 (A) સમસ્યા ઉકેલ (B) ફિલ્ડ ટ્રીપ (C) જીવનવૃત્તાંત પદ્ધતિ (D) કુદરતી પ્રદેશ પદ્ધતિ
- (91) વિદ્યાર્થીના વ્યક્તિત્વના કે વર્તનના કેટલાક ગુણો જેવા કે પ્રામાણિકતા, ઉત્સાહ, નિર્ણા, નિયમીતતા વગેરે માટે મૂલ્યાંકનની કઈ પ્રવિધિ ઉપયોગી નથી ?
 (A) ચેકલિસ્ટ (B) પ્રશ્નાવલી (C) કમ્માપદં (D) પ્રસંગનોંધ
- (92) મૂલ્યાંકન પ્રવિધિ તરીકે જ્યારે પ્રશ્નાવલી બનાવવામાં આવે ત્યારે મળતા જવાબો કેવા ન હોવા જોઈએ ?
 (A) ટૂંકા શર્ધોના (B) ટૂંકા વાક્યોના (C) વિસ્તૃત અને કોઈપણ જાતના બંધન વગરના (D) મૂલ્યાંકન સતત ચાલતી પ્રક્રિયા છે.
- (93) નીચે આપેલા લક્ષણોમાંથી ક્યું લક્ષણ મૂલ્યાંકનને લાગુ પડતું નથી ?
 (A) મૂલ્યાંકન ડેટુલકી પ્રક્રિયા છે. (B) મૂલ્યાંકન સાધ્ય છે સાપન નથી.
 (C) મૂલ્યાંકન સર્વગ્રાહી પ્રક્રિયા છે. (D) મૂલ્યાંકન સતત ચાલતી પ્રક્રિયા છે.
- (94) રચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરવા માટે નીચેનામાંથી ક્યા પત્રકનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?
 (A) પત્રક - C (B) પત્રક - B (C) પત્રક - A (D) પત્રક - D

◆ ◆ ◆

૨૬ કામ માટેનું પેઇજ

રફ કામ માટેનું પેઇજ

પરીક્ષા પૂરી થયાબાદ OMR શીટ ખંડ નિરીક્ષકને પરત કર્યા બાદ જ પરીક્ષા ખંડ છોડવાનો રહેશે. તેમ કરવામાં કસૂર થયેથી શિસ્તભંગના પગલા લઈ પરીક્ષા માટે જે તે ઉમેદવારને ગેરલાયક ઠેરવવામાં આવશે.